

Asociația „Andrei Șaguna” a clerului Mitropoliei Ortodoxe din Transilvania în perioada interbelică, în contextul politico-bisericesc

PAUL BRUSANOWSKI*

The study analyzes the vision of the Transylvanian Romanian Orthodox priests in the 3rd and 4th decade of the 20th century about the politics in general and about the minority confessions in Romania. Going through the protocols of the Congresses of the Association of the Orthodox Clergy from Transylvania, we find the influence of the burning issues of the age on the discussions. Three different stages in the speeches at these congresses can be determined. Between 1919–1926 there was much hope for a new beginning in the political context of Greater Romania. Soon appeared a sense of disappointment, mainly due to political life and to the failure in providing adequate subsidies on behalf of the clergy. The years of 1927–1933 were characterized by severe economic crisis and frustration in the curves of sacrifice imposed on all civil servants, especially Orthodox priests. Finally, the third period was characterized by an attempt to revenge the Orthodox clergy in the context of the growing popularity of nationalist political groups and the extreme right.

Keywords: *Romania, Transylvania, Orthodox Church, Orthodox Clergy, Concordat, Catholics, Neo-protestants, Jews, Politics, State and Religion*

La doar patru luni după decizia Adunării Naționale de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918 de a se înfăptui unirea Transilvaniei cu Regatul României, o mare parte din preoțimea românească ortodoxă din Transilvania (aflată la est de linia demarcațională cu Ungaria¹) a considerat necesar să se întrunească la reședința Mitropoliei de la Sibiu și să constituie o asociație profesională. În zilele de 6/19 – 8/21 martie 1919 au sosit la Sibiu aproape 700 de preoți ortodocși (deci aproximativ 43% din efectivul de parohi ai Mitropoliei ortodoxe ardelenene²). Cu această ocazie au înființat *Asociația „Andrei Șaguna” a clerului Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș,*

* Paul Brusanowski, Reader PhD of Romanian Orthodox Church History at the Andrei Șaguna Faculty for Orthodox Theology, Lucian Blaga University of Sibiu

¹ Gheorghe Ciuhandu, consilier eparhial la Arad, nu a putut participa la Congresul de la Sibiu, fiind dincolo de linia de demarcație.

² În anul 1915, în Mitropolia ortodoxă din Transilvania și Ungaria erau 1595 de preoți parohi (847 în Arhidieceza Sibiului, 334 în Dieceza Aradului, 207 pe teritoriul Consistoriului de Oradea și 209 în Dieceza Caransebeșului). De asemenea, mai existau 214 administratori parohiali, 116 capelani și 7 diaconi (Onisifor Ghibu, *Viața și Organizația bisericească și școlară în Transilvania și Ungaria*, București 1915, p. 36).